

Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2013/14:36 Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst samt en följdmotion.

I propositionen föreslås en ny lag som ger kommunerna möjlighet att lämna ekonomiskt stöd för anskaffning och anpassning av ett motorfordon till personer med funktionsnedsättning som har tillstånd till färdtjänst men inte har rätt till bilstöd. Det ekonomiska stödet ska utgöra ett komplement till färdtjänsten.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag och föreslår att riksdagen antar det. Motionen avstyrks.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst	5
Propositionen	5
Följdmotionen	7
Utskottets ställningstagande	7
Reservation	8
Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst (SD)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
Följdmotionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:36 och avslår motion

2013/14:So6 av Per Ramhorn (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation (SD)

Stockholm den 18 februari 2014

På socialutskottets vägnar

Anders W Jonsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders W Jonsson (C), Lena Hallengren (S), Saila Quicklund (M), Christer Engelhardt (S), Helena Bouveng (M), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Gunnar Sandberg (S), Per Ramhorn (SD), Eva Olofsson (V), Meeri Wasberg (S), Metin Ataseven (M), Barbro Westerholm (FP), Magnus Ehrencrona (MP), Magnus Sjödahl (KD) och Åsa Torstensson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2013/14:36 Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst samt en följdmotion.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag som ger kommunerna möjlighet att lämna ekonomiskt stöd för anskaffning och anpassning av ett motorfordon till personer med funktionsnedsättning som har tillstånd till färdtjänst men inte har rätt till bilstöd. Det ekonomiska stödet ska utgöra ett komplement till färdtjänsten.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottets överväganden

Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår en motion om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst.

Jämför reservation (SD).

Propositionen

Bakgrund

Regeringen föreslog i propositionen Försöksverksamhet med komplement till färdtjänst (2005/06:92) att en försöksverksamhet med ekonomiskt stöd till personer med funktionsnedsättning skulle genomföras under tre år i ett antal kommuner som regeringen beviljade tillstånd. I propositionen lämnades förslag till en lag om försöksverksamhet med komplement till färdtjänst. Av lagen framgick bl.a. att försöksverksamheten fick bedrivas under perioden 1 juli 2007–30 juni 2010. Riksdagen beslutade 2006 i enlighet med propositionen (bet. 2005/06:SoU25, rskr. 2005/06:302). Trafikverket har utvärderat försöksverksamheten med komplement till färdtjänst. En redovisning finns på s. 15 f. i propositionen.

Förslag och motiv

Regeringen föreslår att en kommun som ett komplement till färdtjänst ska få lämna ekonomiskt stöd för anskaffning och anpassning av ett motorfordon till en person med funktionsnedsättning (mobilitetsstöd) för att öka hans eller hennes möjligheter att förflytta sig.

Lagförslaget om mobilitetsstöd som ett komplement till färdtjänst ska enligt regeringen ses som ytterligare en viktig åtgärd, vid sidan av andra åtgärder, för att ge personer med funktionsnedsättning ett individuellt utformat transportstöd. Målgruppen för mobilitetsstödet är personer som reser mycket med färdtjänst och helt eller delvis kan, och vill, resa med ett eget motorfordon i stället för med färdtjänst.

Regeringen betonar att lagförslaget om mobilitetsstöd inte har till syfte att överföra kostnader på kommunerna. Tvärtom visar Trafikverkets utvärdering av försöksverksamheten att den enskilda kommunen kan minska sina kostnader avsevärt genom att erbjuda mobilitetsstöd.

Det allra största värdet med att erbjuda mobilitetsstöd är dock enligt regeringen den förhöjda livskvalitet som den enskilde får genom stödet. Mobilitetsstöd skapar ytterligare en möjlighet för personer med funktionsnedsättning att resa och delta i samhällslivet på likvärdiga villkor som andra, vilket är ett viktigt mål för funktionshinderspolitiken.

Enligt förslaget får kommunen lämna mobilitetsstöd under förutsättning att den som ska få stödet samtycker till stödet och har tillstånd till färdtjänst enligt lagen om färdtjänst, men inte har rätt till bilstöd enligt socialförsäkringsbalken. Regeringen eller en kommun som har fått regeringens bemyndigande ska få meddela föreskrifter om ytterligare förutsättningar för beviljande av mobilitetsstöd. Regeringens avsikt är att använda sig av denna möjlighet att bemyndiga kommunerna att meddela föreskrifter. Krav på miljöbil, krav på att det motorfordon som ska anpassas inte är äldre än två år och maxbelopp för stödet är exempel på sådana ytterligare krav som har ställts av kommunerna under försöksverksamheten. Det är enligt regeringen rimligt att räkna med liknande krav i framtiden, om den föreslagna lagen införs.

Regeringen föreslår även att en kommun som har överlåtit sina uppgifter i fråga om färdtjänsten till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet även ska få överlåta till myndigheten att fatta beslut i enskilda ärenden om lämnande av mobilitetsstöd.

Kommunens eller den regionala kollektivtrafikmyndighetens beslut om att avslå eller på visst sätt bevilja mobilitetsstöd bör inte gå att överklaga genom förvaltningsbesvär. Beslutet får i stället överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900).

Om en person med funktionsnedsättning beviljas mobilitetsstöd kan detta få till konsekvens att de eventuella föreskrifter och villkor som gäller för hans eller hennes tillstånd till färdtjänst ändras, jämför 12 § andra stycket lagen om färdtjänst. De kommuner som väljer att lämna mobilitetsstöd har med stöd av den nämnda bestämmelsen möjlighet att på olika sätt begränsa stödmottagarens resande med färdtjänst. Den grundläggande rätten till färdtjänst, dvs. tillståndet till färdtjänst, påverkas däremot inte av ett beslut om mobilitetsstöd. Det ska således vara möjligt för den enskilde att använda färdtjänst även efter det att ett mobilitetsstöd har lämnats.

Eftersom det ska vara en frivillig överenskommelse mellan kommunen eller den regionala kollektivtrafikmyndigheten och den enskilde att komplettera färdtjänsten med ett mobilitetsstöd är det viktigt att alla förutsättningar är tydliga på förhand. Det är viktigt bl.a. att den enskilde noga informeras om att möjligheterna att resa med färdtjänst kan komma att förändras till följd av mobilitetsstödet.

Av Trafikverkets utvärdering framgår att det har funnits relativt stora skillnader mellan hur kommunerna som har ingått i försöksverksamheten har utformat sina kommunala regelverk. Företrädare för kommunerna har framfört önskemål om ett gemensamt kommunalt regelverk för beviljande av mobilitetsstöd. Även Trafikverket har betonat vikten av ett tydligt och

gemensamt kommunalt regelverk, som innefattar tydligare riktlinjer för den ekonomiska lönsamhetsberäkningen. Regeringens avsikt är dock att kommunerna själva ska få bestämma om, och i så fall i vilken omfattning mobilitetsstöd ska lämnas och utforma sina regler utifrån rådande lokala och regionala förutsättningar.

Följdmotionen

I motion 2013/14:So6 av Per Ramhorn (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att ta fram ett kommunalt regelverk. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att målsättningen ska vara att samtliga kommuner ska kunna erbjuda mobilitetsstöd. Enligt motionären ska det finnas en målsättning från regeringen att samtliga kommuner ska kunna erbjuda mobilitetsstöd.

Utskottets ställningstagande

Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, kunna delta i samhällslivet på jämlika villkor som andra. Lagförslaget om mobilitetsstöd som ett komplement till färdtjänst ska ses som ytterligare en viktig åtgärd, vid sidan av andra åtgärder, för att ge personer med funktionsnedsättning ett individuellt utformat transportstöd. Utskottet välkomnar propositionen.

Följdmotionen tar upp frågorna om att ta fram ett kommunalt regelverk och om att målsättningen ska vara att samtliga kommuner ska kunna erbjuda mobilitetsstöd. Utskottet delar regeringens bedömning att kommunerna själva ska få bestämma om, och i så fall i vilken omfattning mobilitetsstöd ska lämnas och utforma sina regler utifrån rådande lokala och regionala förutsättningar. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ med anledning av motionen.

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag och föreslår att riksdagen antar det. Motionen 2013/14:So6 (SD) yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation.

Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst (SD)

av Per Ramhorn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:36 och motion 2013/14:So6 av Per Ramhorn (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Kommunerna har lagt fram önskemål om att det bör finnas ett gemensamt kommunalt regelverk för att underlätta och minska handläggningstiderna samt för att få en rättvisare bedömning mellan kommunerna, vilket jag anser vara en självklarhet. Jag anser att ett kommunalt regelverk bör tas fram.

Förslaget är inte obligatoriskt för kommunerna, vilket jag givetvis har förståelse för då alla kommuner inte har samma förutsättningar eller behov. Dock anser jag att regeringens målsättning ska vara att samtliga kommuner ska kunna erbjuda mobilitetsstöd.

Regeringen bör utreda dessa frågor och återkomma till riksdagen med ett förslag.

Vad jag nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:36 Mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst.

Följdmotionen

2013/14:So6 av Per Ramhorn (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram ett kommunalt regelverk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att målsättningen ska vara att samtliga kommuner ska kunna erbjuda mobilitetsstöd.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst

Härigenom föreskrivs följande.

1 § En kommun får som komplement till färdtjänst lämna ekonomiskt stöd för anskaffning och anpassning av ett motorfordon till en person med funktionsnedsättning (mobilitetsstöd), för att öka hans eller hennes möjligheter att förflytta sig.

2 § En kommun får lämna mobilitetsstöd under förutsättning att den som ska få stödet

- samtycker till stödet, och
- har tillstånd till färdtjänst enligt lagen (1997:736) om färdtjänst, men
- inte har rätt till bilstöd enligt socialförsäkringsbalken.

Regeringen eller efter regeringens bemyndigande en kommun får meddela föreskrifter om ytterligare förutsättningar för beviljande av mobilitetsstöd.

3 § En kommun som med stöd av 4 § andra stycket lagen (1997:736) om färdtjänst har överlätit sina uppgifter i fråga om färdtjänsten till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet får även överlåta till myndigheten att fatta beslut i enskilda ärenden om lämnande av mobilitetsstöd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.